

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Оцінка якості ґрунтів і управління факторами ризику у землеробстві»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність - **201 Агрономія**
Освітня програма «Агрономія», «Агрохімія і ґрунтознавство»
Рік навчання - **1, семестр - 2,1**
Форма навчання - **денна**
Кількість кредитів ЄКТС - **4**
Мова викладання - **Українська**

Лектор навчальної дисципліни

Кандидат с.-г. наук, доцент **М.П. Косолап**
Кандидат с.-г. наук, доцент **С.В. Вітвіцький**

Контактна інформація лектора (e-mail)

n.kosolap@gmail.com т. 09786-16-799.
Кандидат с.-г. наук, доцент **Вітвіцький С.В.**
Slavavit@ukr.net т. 0505492235

URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України

<https://elearn.nubip.edu.ua/grade/report/grader/index.php?id=3790>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В Україні існує актуальна проблема ефективного використання, збереження і відтворення основного засобу сільськогосподарського виробництва – земельних ресурсів та ґрунтів. Панування ринкових економічних відносин з приватною власністю на землю потребує більшої уваги фахівців, ніж було до цього, з екологічно збалансованих систем управління родючістю ґрунтів, основа якого полягає в забезпеченні оптимальних параметрів ґрунтових режимів та уникнення існуючих факторів ризику сучасних систем землеробства.

Дисципліна "Оцінка якості ґрунтів та управління факторами ризику в землеробстві" спрямована на формування у студентів вміння застосовувати сучасні технологічні заходи та інструменти і заходи управління для уникнення ризиків у різних системах землеробства; для ефективного використання, збереження і відтворення основного засобу сільськогосподарського виробництва – ґрунту.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

СКЗ. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН):

РНЗ. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів

РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.

РН 12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, в тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

РН13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Оцінка якості ґрунтів				
Тема 1. Предмет і завдання бонітування ґрунтів та якісної оцінки земель	2/2	Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів, знати предмет і завдання бонітування ґрунтів та якісної оцінки земель	Використати набуті знання при підготовці практичних робіт (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 2. Якісна оцінка земель за методом А.І.Сірого	4/4	Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії, знати якісну оцінку	Виконати практичне завдання застосовуючи набуті теоретичні знання	10

		земель за методом А.І.Сірого		
Тема 3. Методика бонітування ґрунтів ІГА-ІЗ УААН	3/3	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики, володіти методикою бонітування ґрунтів ІГА-ІЗ УААН	Виконати практичне завдання застосовуючи набуті теоретичні знання	5
Тема 4. Методика бонітування ґрунтів ННЦ ІГА модифікації В.В. Медведєва	2/2	Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів, володіти методикою бонітування ґрунтів ННЦ ІГА модифікації В.В. Медведєва	Виконати практичне завдання застосовуючи набуті теоретичні знання	5
Тема 5. Методика якісної оцінки земель у США	2/2	Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, в тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов, знати методикау якісної	Виконати практичне завдання по визначенню і оцінці індикаторів якості ґрунту	5

		оцінки земель у США		
Тема 6. Методика якісної оцінки земель FAO	2/2	Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, в тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов, знати методику якісної оцінки земель FAO	Виконати практичне завдання застосовуючи набуті теоретичні знання	5
Всього за 1 модуль				35
Модуль 2. Управління факторами ризику в землеробстві				
Тема 1. Поняття, суть та зміст факторів ризику в землеробстві	2/0	Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	Використати набуті знання при підготовці практичних робіт (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 2. Біологічні фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/6	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризику, оцінювати біологічні фактори ризику в землеробстві	Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5
Тема 3 Технологічні фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/6		Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5
Тема 4 Кліматичні фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/6	Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії, оцінювати кліматичні фактори ризику в землеробстві	Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5

Тема 5 Економічні фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/3	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризику, враховувати економічні фактори ризику в землеробстві	Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5
Тема 6 Соціальні фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/6	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризику, враховувати соціальні фактори ризику в землеробстві	Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5
Тема 7 Фінансові фактори ризику в землеробстві їх негативний вплив та заходи і системи управління ними в землеробстві	2/3	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризику, враховувати фінансові фактори ризику в землеробстві	Виконати практичне завдання застосовуючі набуті теоретичні знання	5
Всього за 2 модуль				35
Всього за семестр навчальна робота				70
Іспит				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-5 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Виконані практичні роботи повинні бути оформлені окремими файлами і містити обов'язково посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Оцінка і управління якістю ґрунтів : навчальний посібник / С. Ю. Булигін [та ін.]. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2020. - 489 с.
<https://dglb.nubip.edu.ua/handle/123456789/6273>
- Охорона ґрунтів : навчальний посібник / С. Ю. Булигін, С. В. Вітвіцький, В. А. Величко. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2018. - 441 с.
<https://dglb.nubip.edu.ua/handle/123456789/5474>
- Агрофізика ґрунту : підручник / С. Ю. Булигін, С. В. Вітвіцький. К. : НУБіП України, 2021. 472 с. <https://dglb.nubip.edu.ua/handle/123456789/9276>
- Монографія Стратегія і тактика захисту рослин, том.1 Стратегія
<https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Flibrary.udau.edu.ua%2Fassets%2Fimages%2Fvirtual-vistavki%2Fdo-dnya-nauki%2Fbook-0003.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Flibrary.udau.edu.ua%2Ffondi-ta-kolekci%2Fvirtualni-vistavki%2Fsuchasni-aspekti-zahistu-roslin.html&tbid=uvHElaB7ls4fM&vet=10CG0QMyjiAmoXChMIuM-YpfS66wIVAAAAAB0AAAAAEDk.i&docid=XSWrS8AO8fHGkM&w=776&h=1200&q=%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%B>

[D%D0%B5%20%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE&ved=0CG0QMyjiAmoXChMIuM-YpfS66wIVAAAAAB0AAAAAEDk](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fdspace.nbuu.gov.ua%2Fbitstream%2Fhandle%2F123456789%2F2104%2F07%2520-%2520Bomba.pdf%3Fsequence%3D1&psig=AOvVaw3b5JAco31nU_KNpAMXKqvs&ust=1598601361036000&source=images&cd=vfe&ved=0CHAQr4kDahcKEwi4z5il9LrrAhUAAAAAHQAAAAAQMQ)

5. Сучасні тенденції розвитку світового землеробства

https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fdspace.nbuu.gov.ua%2Fbitstream%2Fhandle%2F123456789%2F2104%2F07%2520-%2520Bomba.pdf%3Fsequence%3D1&psig=AOvVaw3b5JAco31nU_KNpAMXKqvs&ust=1598601361036000&source=images&cd=vfe&ved=0CHAQr4kDahcKEwi4z5il9LrrAhUAAAAAHQAAAAAQMQ